

**"EDINOST"**  
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob **torkih, četrtkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obujno izdanje stane:**  
za jeden mesec f. — 30, izven Avstrije f. 1.40  
za tri meseca — 2.60 — — —  
za pol leta — 5. — — —  
za vse leto — 10. — — —  
Na naročbo brez priložene naročnine se ne jemijo zbir.

Pomembne številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nđ., v Gorici po 2 nđ. Soboto večerno izdanje v Trstu 2 nđ., v Gorici 2 nđ.

# EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

## Misijon v Trstu.

Interpelacija poslancev dr. Gregorčiča in tovaršev na visoko o. k. vlado glede odpovedi slovenskega ljudskega misijona v Trstu.

Glasom člena XV. državnega temeljnega zakona s dne 21. decembra 1867. drž. zak. št. 142, ima v Avstriji vraka zakonito priznana Cerkev pravico, da sme skupno in javno izvrševati svojo vero; z druge strani pa je o. k. vladi dolžnost vzdrževati javni mir in red ter energično začrtniti vsak poskus, storjen v ta namen, da bi se motil isti ali spravil v nevarnost.

Z osirom na to je imel prečasiti škofski ordinarijat v Trstu tudi z državno strani pravico, odrediti javen ljudski misijon za dobo od 8. do 17. decembra t. l. za slovenske obiskovalce cerkve sv. Antona v novem mestu, kjer so se od obstanka cerkve obdrževalo slovenske prepovedi in ljudski misijoni.

Temu pa se je uprla ultra-narodna stranka italijanska v Trstu, ker se je imel pri misijonu rabiti materini jezik občinstva, obiskuječega cerkev. V seji občinskega sveta trž. povprašal je neki mestni svetovalec župana, ali je poslednjemu znana nakana škofjskega ordinarijata, kojo nakano je osnačil kot izvajanje italijanske narodnosti in kot nevarnost za javni mir in red, in kaj misli ukreniti proti temu.

Župan je potrdil, da res obstoji taka nakana, pridruživši se nazornom povpraševalcu glede na misijon, ki se je imel obdržavati, ter izjavil, da je pri o. k. namestništvu storil potrebne korake, da se prepreči napovedani misijon potem namestništva.

Mimo tega se je župan izjavil pripravnega, postaviti na dnevni red jedne prihodnjih sej občinskega sveta spomenico do sv. stolice, v kateri naj bi bili navedeni „vsi italijansko narodnost žaleči čini škofjskega ordinarijata“, pomnoženi se službam, o katerem je sedaj govor, ne da bi se bilo navzčemu vladnemu zastopniku videlo umeščeno ugovarjati kakorsibodi proti temu, da se župan tako postavlja proti cerkveni oblasti, katera se brani spravljati svoje stališče v službo krivo razumevanega narodnega načela in po tem urediti svoje postopanje.

Dogodili so se tudi sicer slučaji, da se je v mestnem svetu tržaškem, keteri nastopa 149.000 katolikov poleg 8000 drugovercev, nospadala katoliška cerkvena oblast na tak način, da je bilo smatrati to kot krščeve krščenje tej oblasti dolne udanosti in spoštovanja, ne da bi bila proti temu reagovala o. k. vlada, katere autoriteti je bila krščanska vera vsikdar najbolja opora.

Cerkvi sovražno manifestacije pa niso ostale vsikdar omejene na nobano mestnega sveta, ampak razširile so se sedaj pa sedaj tudi na ulico ter se slednjič razvile v „otrošarje“, ob katerih so metali kamenje na predčasnega škofa, vozečega se v katedralko, ter pokladali petarde pred škofjsko stanovanje, ne da bi bila o. k. vlada izvajala posledice iz takih dogodkov.

Zlasti hoče menda dokazati občinski svet, da je Trst čisto italijansko mesto, dasi po zadnjem ljudskem štetju biva v občini poleg 100.039 domačih in kakih 20.000 inozemskih Italijanov tudi 27.725 Slovencev, od katerih spada 8564 na mesto, 9332 na predmestje in 9829 na ozemlje tržaško.

Odkar je v zadevi uradnih tabel po Istri smagalo poučeno občinstvo nad vladnim zastopstvom ter slavilo to smago hrupnimi demonstracijami, pri čemer je prednjačil občinski svet, nahaja se isto — v sveti si svoje moči — v stanu lahke razburljivosti, in le miglijej v občinskem svetu na mogodost, da bi se utegnila motiti javni mir in red, kar so namignili v seji s dne 27. novembra,

— ako temu e. k. vlada ne ugovarja takoj — zadošča, da res pride do nevarnosti takega motenja.

Po takem je bila dolžnost navzčemu vladnemu komisiju, da takoj razpravi slične bojanini in pokaže na meč, kateroga je Bog poveril svetni oblasti, da more vzdrževati mir in red.

Mesto tega je o. k. vlada ugodila zahovni, stavljeni do nje po županu, prijaviti škofjskemu ordinarijatu, da ne jamči za vzdrževanje javnega miru in reda v slučaju, da bi se obdržaval napovedani misijon; ter priporočiti ordinarijatu, naj bi se misijon obdržaval v kakem kraju okolice tržaške.

Ved tega je moral škofjski ordinarijat odpovedati odrejeni misijon in župan se je poširal izredi svojo sahvalo o. k. namestništvu na storjeni uslugi.

Na tem veliko veselje v Israelu in njega časopisu, ki je vskliknilo besede: E poi si dira che gridar non serve. Kričati in demonstrantje so zopet zmagali.

Oprti na to dozvoljujojo si podpisani vprašanje na o. k. vlado:

1. Ali so znane visoki o. k. vladi ovire, ki se delajo od tamošnjega občinskega sveta in o. k. namestništvu prečasitemu ordinarijatu tržaškemu pri izvrševanju njega škofjskih dolžnosti?

2. Ali odobruje ista izjava, dano od o. k. namestništva in o. k. policijskega ravnsateljstva, da v slučaju slovenskega misijona v cerkvi sv. A tona v novem mestu v Trstu ne bi bila v stanu vzdrževati javni mir in red?

3. Smatraли odnoblajo normalnimi v deželi, kjer izjavlja najvišja o. k. dež. oblast, da ne more vráti svoje dolžnosti?

4. Ali ne misli, da trpi avtoriteta države pri takih odnoblajih ter da treba odpomoli radikalno?

5. Ali se jez ne zdi, da bi bil že čas, da se postavi po robu nemirnim elementom v Trstu ter da privoči stiskanemu katoliškemu prebivalstvu, tudi če pripada isto slovenski narodnosti, postavno varstvo pri avtom ukupnem javnem izvrševanju vero?

Na Dunaju, dne 7. decembra 1894.  
Dr. Gregorčič, Alfred Coronini, Nabergoj, Kušar, dr. Ferjančič, Spinčič, Biankini, Dapar, dr. Scheicher, dr. Bulat, Šupuk, dr. Wolan, dr. Klač, Romančuk, Telisszowski.

## Političke vesti.

**Volilna preosnova.** Zaradi praznikov nismo dobili danes nobenega važnejšega bulletina o stanju tega nesrečnega deteta. Predvčerajnjem je bilo baje posvetovanje hrvatskih in slovenskih poslancev o volilni preosnovi. Posvetovanja so se udeležili poslanci Klun, Spinčič, Ferjančič, Perić in grof Alfred Coronini.

**Socijalisti in volilna preosnova.** V nedeljo so zborovali na Dunaju socijalistički delavci na 25 krajih, pri katerih so se posvetovali o različnih načrtih za volilno preosnovi. Vsa zborovanja so vprejela jednakne izjave in so se izvršila v popolnem redu.

**Položaj na Ogrskem.** Prepričanje je obče, da se ta teden nastane kriza in sicer občinska ministerska kriza, ki poruši ne le kroni najbolj nepriljubljena ministra Szilagy-a in Hieronymya, ampak tudi Wekerla. Poleg predsednika poslanske zbornice, barona Banffy-a imenujejo tudi bana hrvatskega, grofa Kuehna-Hedervary-a kot onega, kojemu se poveri sestava novega ministerstva.

**Ferdinand Lesseps.** Zgraditelj onega velikanskega dela, ki je toliko neizmerno približalo bogato Azijo dremu deloma sveta, Evropi in Afriki, veleum Lesseps je umrl. Lessepu se je posrečilo nabratiti potrebne

milijone za sueški prekop. S tem orjaškim tehničkim delom je pričel leta 1859. ter dovršil istega leta 1869. K otvoriti sueškega kanala je došlo veliko število vladarjev, a Lessepsovo ime je zaslovilo po vsej Evropi. A kakov je bil konec ujegovi slavi? Žalosten — obsojen je bil na 5 letje, toda oproščen v drugi instanciji. Povod temu tragiskemu koncu je bila — panamska družba, kojo je bil zasnoval leta 1881. v ta namen, da prekoplje zemeljno ozimo panamsko — koja spaja severno in južno Ameriko — ter tako svezle po kratki poti Atlantsko in Tih morje. To delo bilo bi epohalne važnosti za svetovno trgovino — toda ni se posredilo. Pošlo je pač milijone in milijone ter zasekalo francoski državi grozne rane, prouzočilo nevarno krizo za sedanjo republiko in malone da se niso odprla že vrata nadosemdesetletnemu veleumu Lessepsu. Ta nesreča ga je potrdila polnoma, opešal je duševno in telesno tako, da je bilo njegovo življenje nekoliko časa sem le počasno umiranje. Potek na duši in telesu izdihnil je Lesseps svojo dušo v 89. letu svoje dobe.

**Vojna med Kitajem in Japonsko.** Reuterjev biró javlja iz Washingtona, da je Kitaj imenoval polnomočnika, kateremu se bodo pogajati z Japonsko za sklenjenje miru.

## Različne vesti.

**Pozor!** Radi tega, ker so bile vse šole, torej rudi naša slovenska šola pri sv. Jakobu, do sedaj zaprte, ispadlo letos običajna vsakoletna „božičnica“ in mesto obilega obdarovanja otrok z obleko in obuvalom, dobro letos v šoli samo najpotrebnejši otroci obuvali in kaj obleke.

Navadno temu nabirammo, trkajoč na radošnarno srečo radodarnih naših rodoljubov, kakov vsako leto in še bolj, ker našrano sveto — izvzet potrebnih denar za obuvalo — damo za ohranitev slovenske šole in otroških vrtcev, a katerimi ima prava na naša družba toliko troškov in skrb.

Kakor smo podvojile me svoje odruženje in svojo gorenčnost v nabiranji, podvojajo naj vse milosrđni rodoljubi svoje običajne darove! Dan sv. Cirila in Metoda, 5. julija, pogoste se otroci.

**Odbor trž. ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.**

**Za „božičnico“**, oziroma slovensko šolo, daroval je g. Zamejski iz Vidma 6 lir.

**Tržaške duhovne stvari.** Č. gosp. novomučenik Valentin Klinar je nameščen za duh. pom. v Moščenice; č. g. Anton Petelin pride iz Tomaja za kapelana v Klanec; dosedanji kapelan v Lokvi, č. g. Andrej Martinčič, šel je v pokoj, na to mesto pride č. g. Josip Stržinar iz Klanca.

**Odprt grobovi.** Te dni umrl je Andulenu na Moravskem č. g. Vaclav Halik, duhovnik poreško-puljške škofije, še le 28 let star. Pokojni služboval je v Labinu in slednji v Šišanu kot župcevpravitev, toda zaradi bolezni moral je ostaviti svoje mesto, presečiši se na svoj dom. Bodil mu lahka rodna zemlja! — Istotako pobrala je te dni v njega rodnem mestu Olomouc na Moravskem duh. pomočnika Moščenškega, č. g. Ignacija Škobrata, ki je bil doma na dopustu, iskajo ljubega zdravja. Naj v miru počiva! — Na Reki je umrl dne 3. t. m. g. Mate Švrljuga, upravljajoči ravnatelj ogersko-hrvatskega parobrodne društva, pomorski kapitan itd. Pokojni ima veliko zaslug za pozidno pomorskega prometa v hrvatskem Primorju; parobrodnu društvo ni bil le ravnatelj, ampak jeden najdelavnjejših članov. Njegovo smrt obžaluje mnogoštevilno prijateljev in spoštovalev. Lahka mu zemlja.

Oglas se račune po tarifu v petici; na naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegava raznadvrtni vrste. Poslana osmrtnica in javne zavale, dočnički oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Kokopisi se ne tražejo.

Naročnino, reklamacijo in oglase sprojema upravnitvijo ulica Molina p. š. št. 2, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

„Edinost“ je mesečna.

**Slovenska šola pri sv. Jakobu in naš mestni magistrat.** Pišejo nam: Družbena petrazrednica vprejela je letos: v I. razred 82, v II. 83, v III. 65, v IV. 62 in v V. 40 otrok. To število je razvidno iz „matrike“, poslane na magistrat za leto 1894/95. Po prostoru sob in po magistratnem proračunu, bi jih pa smelo vodstvo vprejeti k večemu v I. razred 64, v II. 50, v III. 50, v IV. 45 in v V. 35. A ker se je vodstvo osmeli vprejeti več otrok, je slavni magistrat z dekretom s dne 1. decembra 1894 strogo kaznal, da je odstraniti iz zavoda 88 otrok in sicer iz I. razreda 18, iz II. 33, iz III. 15, iz IV. 17 in iz V. 5 otrok. Najprej bi bilo opomniti, da je že šolsko vodstvo samo nad 30 starišč odklonilo vprejem njihovih otrok zaradi pomanjkanja prostora. Nadalje je znano, da so tudi vse slovenske šole v najblžji okolici že prenapolnjene učencev; tako šteje Škedenski I. razred 100 otrok in na Katinari nad 90 otrok. Tam, neve, slavni magistrat ne vidi prenapolnjenih razredov, nujemo je lo naša šola trn v peti. — Sedaj nastaja vprašanje, kam naj pa vstopi onih 88 otrok, ki so že toliko let na slovenski šoli in ki po postavi niti ne morejo ustopiti v laške šole, ker ne poznajo jezika. — Nam se dozveda, da je našemu magistratu jel greben resti, da, ako se mu je posrečilo odstraniti slovenski misijon pri sv. Antonu, zaksj ne bi smel spoditi iz slovenske šole tretjino učencev, ne glede na to, kaj bodo iz teh otrok. Naši poslanci bi prav storili, da že enkrat razkazejo gospodu ministru veliko potrebo slovenskih šol v Trstu. Mi pa prosimo deželno šolsko oblast, da poseže takoj vmes, ter da ne dovoli odstraniti toliko slovenskih otrok iz naša šole.

Že sedmo leto je pri sv. Jakobu slovenska šola prenapolnjena — a do zdaj se še ni nič takega pripetilo, da bi se moral otroci odstraniti. Upamo, da so tudi letos pusti šola v miru. —

(Dostavek uredništva. Po našem menenju je slavni magistrat s tem avsim najnovejšim činu najsišajne dokazal potrebo slovenske šole v Trstu: pripoznal je namreč pred vsem svetom, da v Trstu ni le toliko otrok, kolikor jih zahteva zakon za jedno slovensko šolo, ampak veliko več. Teh oseminosemdeset otrok, izgnanih iz slovenske šole in postavljenih na ulico, je menda najglaznejši argument v veliki pravdi za osnovo slovenske šole v Trstu.)

Ivan Rendić, slavni naš kipar, mudi se sedaj v Zagrebu, kjer izdeluje spomenik Preradoviću. „Obzor“ opominja hrvatsko občinstvo, naj naroča mnogo dela slavnemu umetniku, da se isti ne vrne v Trst, ampak da ostane v Zagrebu.

**Podoba dekana Adolfa Harmela.** Upravnitvo „Primorskega lista“ naročilo je na Dunaju kako lepo podobo (lesorez) pok. dekana Adolfa Harmela. Podoba je dovršena, visoka 38 in široka 27 cm, ter stane s poštnino vred le 30 nđ. Častilce blagega pokojnika, ki si žele nabaviti to sliko, pozivamo, da se oglaša v teku treh tednov, kajti od števila naročiteljev zavisno bode število odtisov. Denar je poslati v naprej, ali pa je treba oglašiti se, da se vprejme naročena podoba po poštnem povzetju. Župnikom, društviom in znanejšim osebam odpolje se podoba franko. Naročbe vprejema: Ivan Gossar, akademični slikar v Gorici na Primorskem, Travnik št. 13.

**Miklavžev večer Tržaškega Sokola.** Sodili smo po pripravah vrlega našega „Sokola“ že v naprej, da bodo ta večer sijajen, vreden, da si ga zabeleži „Sokol“ med najlepše svoje zabave. A kar je glavno, občinstvo znalo je ceniti napor in trud „Sokolov“, kajti zanimanje bilo je splošno in vselej tega udeležba velika, takó velika, da je bila v črni

telovadnici prava gnečeš. Iz vsega srca čestitamo dičnemu „Sokolu“ na prelepem uspehu. — Kaj pa naj bi rekli o posamičnih točkah sporeda? Omenimo kar na kratko: Vse, vse bilo je lepo, prav lepo. „Nastop sv. Miklavža“ bil je zares sijajen, tamburaška abora udarjala sta divno, mešani zbor rešil je svojo naloge krasno, a lovor-venec večera zaslužio otroci-diletantje, ki so igrali igro „Kolumbovo jaje“ tako gladko, nastopili tako možko, smělo in neustrašno, da se občinstvo ni moglo načuditi jim in prehvaliti jih. Burno in zasiženo zahvalo žel je zatorej učitelj g. Pretnar, ki je s silnim trudem tako izvrstno izvezbal svojo gojence. Hvala mu na veselih trenotkih, katere je preskrbel z igro vsem gledalcem. Ponavljamo še jedenkrat: vse, vse je bilo lepo v sporedu in investno bi nam ostalo ta večer v prav lepem spominu, ako ne bi kalilo ta spomin nekaj, kar ni ugajalo ne le nam, ampak tudi mnogim drugim navzdol, in to je: ono ne lepo kramljanje, ēvenkanje in blebetanje v nelepm trkaško-laskem narečju, koje je bilo slišati tu pa tam. Gospé in gospodičine, ki ste soprote in hčere dobrih narodnjakov, opustite vendar enkrat to odurno razvado! Kaj ni naš jesik mnogo lepši, kakor pa trkaška laščina? Pomislite, kaj bi se vam utegnilo dogoditi, ko bi si usodile govoriti tujščino v kojem laškem društvi! Uvažite torej te dobrohotne naše besede in govorite v slovenskih društvih slovensko, saj ste — Slovenke!

Bodoči shod naše kmetijske družbe bude na praznik sv. Štefana na Proseku v dvoranji Lukšovi takoj po blagoslovu ob 3. uri, ter se še sedaj vabijo vsi udje in kmetovalci naše okolice sploh, posebno 6. okraja. Na dnevnem redu bude zanimivo predavanje in zelo važne stoke kmetijstva.

Dolavsko izobraževalno, prava varuječe in padporno društvo. V soboto dne 15. t. m. bude predavanje v prostorih „Del. podp. društva“; ne kakor je bilo javljeno v sobotnej številki.

Pokušena demonstracija. Iz tukajnjih italijanskih listov razvidimo, da se je po noči med četrtekom in petkom odpeljal z Lloydovim parnikom v blaženo svojo domovino oni Coen, o katerem smo bili sporodili tudi mi, da so ga prijeli stražarji, ko je vodil četno demonstrantov po seji mestnega sveta v Velikega trga po Acquedottu. Povodom Coenovega odhoda zbralo se je na obrežju poleg zgnančevih sorodnikov kakih 100 njegovih „priateljev“ (in somičenikov ka-li?) ki so izvestno hoteli priediti odhajočemu „mučniku“, „krute“ Avstrije demonstrativno ovanjo. Toda stražarji so razgnali so „priateljsko“ četo. O popotku se nadejamo, da je srečno dospel tja, kamor ga je vleklo srce.

Iz Škednja nam pišejo: Dovolite mi, da nekoliko odgovorim na dopis iz Škednja, objavljen v vederinem izdanji „Edinosti“ dne 17. t. m.

Najprvo moram opomniti gospodu dopisniku, da meni je vsikdar za stvar in nikdar za osebnosti. Ne morem toraj razumeti, kako se je mogel kdo čutiti žaljenega po mojem dopisu. Pravite, da je pri nas vse v najboljšem redu, potem pa pišete, da sem jaz kriv na tem in onem. Česa sem kriv? Morda tega, da je vse v najboljšem redu? O ne, takih zaslug si ne pripisujem, ampak mislite sto gotovo, da sem jaz kriv, aki ni vse tako, kakor bi moral biti. In s tem sto nehote do kasali, da ni vse prav.

In s tem sem se tako grozno pregrabil, da ste se z vso silo zakadili v me? S tem, da sem opozoril Škednje na nekatere nedostatke? Ljubi moj g. dopisnik, ako boste vedno le hvalili, ne pridemo daleč. Prav je, aki koga hvalimo začetkom, da zadobi pogum in veselje; ali ko si je to že pridobil in spoznal, da je stvar potrebna, potem moramo ga opominjati na nedostatke, da jih popravi. Saj sami govorite v svojem dopisu o nedostatkih pri gospodarskem društvu. Jaz pa niti nisem omenjal istih, ker mi niso bili znani.

In jaz sem vam hvalezen, da ste popolnili, kar ni bilo meni znano, ali to ni prav, da se jezite, aki kdo graja Vaše društvo, ko v isti senci grajate sami drugo društvo.

Kdor objektivno sodi, je lahko razvidel, da v svojem prvem dopisu nisem mislil slab, ampak le dobro, a vi g. dopisnik mislite, da je vse brez maledka, kar Vi napravite, a takim ljudem seveda ni varno svetovati.

Morda mislite, da hočem društvo „Vele-

sila“ spraviti ob dobro ime? Nikakor, jaz želim ravno nasprotov, da bi si nameč društvo pridobilo še večji ugled. Skrbite tedaj, gosp. dopisnik, da bodo društvo napredovali in Vam je dana prilika, da te lahko storite, kajti: kdor ne napreduje z duhom časa, on nasaduje. Ni dovolj, da je društvo precej trdno, ampak ono mora tudi napredovati, da si obrani in pomnoži simpatije ljudstva. Ravno napredka nedostaja društvo „Velešina“. Društvo je res prikorakalo do neke meje, a sedaj stoji tam, ne da bi se pomikalo dalje.

V dokaz, da so moje trditve neresnične, sklicujete se na ugodno gmočno stanje društva. Saj nisem trdil, da je notranja organizacija slaba, le na zunaj je premalo delovanja.

Kar se tiče izletov ali, kakor se Vi izrazite, „okrog hodenja“, sili mi marsikaka pikira v pero ali tega nočem objaviti, ker bi bilo preojetje.

Da se to leto ni napravila veselica, urok je ta, da nimamo za isto primernih prostorov. Dalje pa nam vendar obljudljate, da bo v kratkem veselica. Kje, za Boga? Saj nimamo prostorov. Jaz pa vendar mislim, oprostite, da bodo veselica v običajni zatočili dvorani, da tudi bi bila lahko v mnogo boljši.

A vse to bilo je le uvod v prvem dopisu iz Škednja, zrno bilo je vprašanje o ustanovitvi bralnega društva. Kako, da ste se to točke tako pozno ognili, gosp. dopisnik? Saj ste imeli vendar Vi prvo besedo pri snovanju tega društva? Poglejmo, kako se tukaj opravljajo. Že zoper manjka primernih prostorov. Bum! Da ni tako lahko v vsakej vasi dobiti dvorane za veselice, je umevno, da bi se pa v Škednji ne dobila jedna soba za bralno društvo, Vam pameten človek že ne bode verjel!

Društvo naj bi se nastanilo za sedaj kjer si boli, s časom bi se potem že lehkoh preselilo v lepše in primernejše prostore.

Robatosti, s katerimi ste me blagovolili podlastiti, ne jemljem v poštev, ker niso bile poslane na pravo adreso.

Svoje imo Vam takoj povem ustumno, kakor hitro se, seveda tudi v Vašo pomočjo, ustanovi bralno društvo. Toraž le pošurite se, ako ste kaj radovedni.

Zdrav!

Nespreten opazovalec.

**Krvav pretep.** Minolo soboto sijutraj prišel je 32letni kovač Fran Sušek iz Komna, službojoč pri g. Haggenuerju, v ulici de Martiri, v kovačnico svojega gospodarja. Komaj je vstopil, napadel ga je 26letni kovač Josip Mrak, ki je bil ta dan odpuščen iz službe pri g. Haggenuerju. Napadalec očital je Sušeku, da je on kriv na tem, da so Mraku odpušteli in službe in, da se maščuje na domiljani Suškovski spletki, hotel je izpaliti samokres vanj. Na vso sredo pa je strel odrekel. Sušek je priskočil k Mraku in ga udaril z vso silo z velikim ključem za vijake po glavi. Mrak je vrgel samokres od sebe in potegnil izza pasa dolgo pilo, toda predno se je mogel vrči na Suška, udaril ga je isti v drugi ključem po obrazu in pobegnil. Ko je strel na ulici dva stražarja, povedal jima je, kaj se je dogodilo in ju prosil, da ga odvedeta v zapor. To sta storila stražarja, zajedno pa sta poslala zdravnika v kovačnico. Ta je konstatoval, da je Mrakova rana na glavi jako težka, rana na licu pa neznatna. Ukažal je ranjenega odnesti v bolnišnico.

**Italijanski zidarji v Ljubljani.** Letos je delalo v Ljubljani in okolici okolo 800 laških zidarjev, ki so zaslužili na dan povprečno po 1 gld. 50 nč. Koliko lepih novcev odnesli so v Italijo! Slovenci, zakaj se ne poprimete bolje zidarstva?

**Kaznovani dijaki.** Akademski senat v Belegradu izrekel je svojo odsodbo proti provrzočiteljem poslednjih ingredov na tamjanji visoki šoli 17. dijakov je relegovanih, teh 2 zavedno, poleg teh pa je sudišče odsodilo 40 dijakov na več ali manjše prostostne kazni.

**Menadna smrt.** Po noči na včeraj zadeva je kāp na srcu natakarja Frana Napoka iz Beljaka, službujočega v pivarni „Alla borsa vecchia“ in stanujočega v hiši štev. 5 na borsnem trgu. — Minolo nedeljo zgrudila se jo 43letna zasebnica Marija Bulajč, stanujoča v ulici delle Poste, brez zavestna na tla. Mimoidoči dobrošrni ljudje odnesli so jo na zdravniško postajo, toda kljubu zdravnikiški pomoci umrla je v kratkem. — Iste dan popojujan poklicali so zdravnika z zdravniške postaje v hišo štev. 19 na Barieri. Tam

stanujodi 27letni trgovski pomočnik Josip Buchain obolel je bil nameč nenadome. Ko pa je prihitel zdravnik, bil je mladi mož že mrtev.

**Policjsko.** Po noči na včeraj prišla sta na policjski komisariat v ulici Seussa težak Fran Cenovič, stanujoč v ulici Zvezdovni hšt. 6 in mizar Fran Zaiderič, stanujoč v ulici S. Francesco hšt. 28, in pripovedala sta, da ju je blizu javnega vrta napadel vojak 87. pešpolka ter ranil Zaideriča z bajonetom na hrbitu. Na komisariat so pozvali zdravnika, ki je Zaideriču zašil rano in ga potem odpadal v bolnišnico. Policija išča raniles. — 32letnega bresposelnega Jurija G. iz Sečana zaprli so, ker se jo klataril po mestu, dasi je bil že izgnan od tu. — Predsinočnem vtihotapil se je neznan tat v neko stanovanje v ulici della Loggia hšt. 3 in ukradel zimsko suknjo, vredno 35 gld.

**Koledar.** Danes (11.): Damaz, papež; Tason opat. — Jutri (12.): Sinesij, muč. † Kolumb spoznavalec. — Polna luna. — Solnečne izide ob 7. uri 38 min., zatoni ob 4. uri 11 min. — Toplotna včeraj: ob 7. uri sijutraj 7.5 stop., ob 2 pop. 12.5 stop.

London 8 Reuterjev biró javlja govorico da se kitajski dvor pripravlja, da ostavi Pe-king.

### Trgovinske brzjavke.

Budimpešta. Pienica za spomlad 8.79 - 8.80 Koruza za jesen 1895 7.11 do 7.12 Ovre za spomlad 8.98 - 8.99 Rž nova 8.25 - 8.35 Koruza stare 8.30 do 8.50

Pienica nova od 78 kil. f. 6.65 - 6.70, od 79 kil. f. 6.70 - 6.75, od 80 kil. f. 6.75 - 6.80, od 81 kil. f. 6.80 - 6.85, od 82 kil. for. 6.85 - 6.90.

Pienica: Srednje ponudbe. Popravitev dobro trg stalen. — Prodaja se je 80.000 m. stot. Cene jeko stalne. V drugih vrstah fita malo prometa. Vreme: oblačno.

Praga. Nenadninički sladkor za decembra f. 11-12 januar f. 11.95.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 28.25 - 28.30 Nov. mare f. 28.50 - 28.75 Concassé za november-mare 29.25 — Čatovni za november 30. — V glavah (sodih) za konec novembra 30.

Havre. Kava Santos good average za decembra 9. — za april 8.75 bolje. Hamburg. Santos good average za decembra mare 69.50, maj 68.25.

New York 7. V minarem tednu podzemila se je redča zimska pienica od 60%, na 61%, koruza pa od 57%, na 58%, cts. bushel. — Deževje je mnogo končilo koruzi, ki obeča obilno letino. Prišlo je le mnogo naročil.

### Dunajska borba 10. decembra 1894

	petek	sobota
Državni dolg v papirju . . . . .	100.05	100.10
v srebru . . . . .	100 —	100 —
Avtrijska renta v sliatu . . . . .	124.76	124.40
v kronah . . . . .	87.95	88.05
Kreditne akcije . . . . .	895.25	894.70
London 10 Let. . . . .	124.90	124.45
Napoleoni . . . . .	9.89%	9.89%
100 mark . . . . .	61 —	60.87%
100 italij. lire . . . . .	46.40	46.45

### Gostilna „All'Antico Moro“

ulica Solitario 12, (po domači pri „Prvačkovcu“) priporoča modro frankino po 40, domačo črnino po 32, belo rizasco po 36 in, Riesling po 40 nč. liter. — Dobra kuhinja in po ceni je sedno na raspolage. Za družinsko uporabo od 6 l. naprej 4 nč. cenejo. — Držek se gesi: „Rojak k rojaku“, priporoča se podpisani za obil obisk.

Anton Podopivec, gostilničar.

### Otvoritev novega prenočišča in restavracije Al „Moncenisio“

Piazza delle Legna št. 1 in Via Torrente.

Podpisani priporoča slavnemu potovanemu občinstvu avto popolnom novo sezidano in elegantno vrejeno prenočišče se restavracijo po zmerni ceni in pošteni postrebi.

Se stvarjam.

A. Tuzzi.

### Javna zahvala.

Podpisana rodbina zahvaljuje iz vsega srca vse prijatelje in znance na iskrenih dokazih sočutja povodom nenadomestne zgube, ki jo je zadela s tem, da je Bog vsegamogočni poklical k sebi v cvetu mladosti predragega njenega člena

### PETRA ABRAHA.

Posebno pa boli izrečena presrčna zahvala darovateljem krasnih vencev, slavnemu „Sloranskemu plevskemu društu, na milih žalostinkah v hiši in na mirodvoru, kakor tudi vsem onim, ki so sproveli nepozabnega pokojnika k zadnjemu počitku.“

Vsi ti dokazi prijateljskega sočutja deli so dobro raztuženim našim srecem ter so nam pomogli kolikor toliko lažje prenašati težki udarec. Ginjenim srecem kličemo tim pōtem vsem: Bog plati!

V TRSTU, dne 8. decembra 1894.

Potrica rodbina Frana Abrama.

### Richterjeve sidro-omarice za gradnjo hišic

so slej ko proj nedosežone to so najpriljubnejše božično darilo otrokom, ki so že tri leta starci. Tudi cenejo nego vsako drugo darilo, kajti one trpijo mnogo let in jih je moč celo po daljšem času popoliniti in početi.

#### sidro-omarice s kamenčki

reprezentuje jedino igro, ki je v vseh dočelah žela nepristransko počivalo, in katero vsak, ki jo počna, iz prečiščanja dalje priporoča. Kdor se še ni seznanil s tem sredstvom, da se otrok igraje prijetno zabava, kateri igri skoro ni najti primere, naj si naroči čim hitrejje od podpisane firme novo bogato ilustrirani cenik in naj čita v njem natisnjeno mnenje,